

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/42/2016
Identifikačné číslo spisu:	6614215787
Dátum vydania rozhodnutia:	17.07.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6614215787.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO 31 335 004, proti žalovanej 1/ N. B., nar. XX. A., bytom P. XX, XXX XX P., zastúpenej opatrovníčkou Evou Pivarčovou, zamestnankyňou OS Zvolen, žalovanému 2/ K. E., nar. XX. K. XXXX, bytom P. XX, XXX XX P., zastúpenému JUDr. Elenou Matulovou, advokátkou, Železničná č. 7, Poltár a žalovanému 3/ Z. E., nar. XX. X. XXXX, bytom P. XX, XXX XX P., zastúpenému JUDr. Elenou Matulovou, advokátkou, Železničná č. 7, Poltár, o zaplatenie 11.495,02 Eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného 2/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. februára 2016, č. k. 41Cob/309/2015-88, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. februára 2016, č. k. 41Cob/309/2015-88 zrušuje a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Lučenec /ďalej aj súd prvej inštancie/ rozsudkom zo dňa 29.06.2015, č. k. 14Cb/116/2015-63 zaviazal žalovaných 1/, 2/ a 3/ zaplatiť žalobcovi sumu 11.495,02 Eur s prísl. a náhradu trov konania vo výške 689,50 Eur s tým, že splnením povinnosti jedným zo žalovaných zaniká povinnosť ostatných v rozsahu plnenia.

Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 11.495,02 Eur s príslušenstvom proti žalovaným 1/, 2/ a 3/ na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. 2776552805 a Zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. 2776552506 a stavebnom - spotrebiteľskom úvere č. 2776552805 zo dňa 12.07.2011, v súlade s ktorými poskytol žalovanej 1/ mimoriadny medziúver vo výške 10.800 Eur. Žalovaná 1/ sa zaviazala do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru 3,59 % p. a. vo výške 32,31 Eur počas prvého roka od poskytnutia a 6,59 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 59,31 Eur, a až do nasporenia cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 17,28 Eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa žalovaná 1/ zaviazala splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,70 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 76,59 Eur. Žalovaní 2/ a 3/ prevzali ručením na seba povinnosť

uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokojí žalovaná 1/. Žalovaná 1/ porušila zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestala riadne a včas splácať. Listom zo dňa 18.03.2014 žalobca odstúpil od úverovej zmluvy a vyzval žalovanú 1/, aby v sedem dňovej lehote vrátila zostatok úveru. Žalovaná 1/ peňažné prostriedky nevrátila. O odstúpení od zmluvy boli upovedomení aj žalovaní 2/, 3/. Dlhá suma ku dňu odstúpenia od zmluvy predstavuje 11.463,63 Eur a pozostáva z istiny 10.714,89 Eur, z nezaplatených úrokov za úver a z nezaplatených poplatkov ku dňu odstúpenia od zmluvy v celkovej výške 748,74 Eur. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobcu je dôvodný, pričom poukázal na ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka, čl. VII. bod 4 písm. a/ a čl. XIX. bod 2 Všeobecných obchodných podmienok, ako aj na čl. VII. bod 6 zmluvy o medziúvere. Podľa čl. VII. bod 7 Zmluvy o medziúvere odstúpením od zmluvy zmluva zaniká, a to dňom doručenia tohto oznámenia druhej zmluvnej strane. Žalobca doručil odstúpenie od zmluvy účastníkom, na základe čoho zmluva zanikla. Podľa čl. VII. bod 6 odstúpením od zmluvy nezaniklo právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplataenia celej pohľadávky, pričom bola dohodnutá úroková sadzba medziúveru, pre druhý až piaty rok vo výške 6,59 % p. a. a pre prvý rok 3,59 % ročne. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že žalobcovi vznikol nárok na zaplataenie istiny, ktorá predstavuje 10.714,89 Eur, nezaplatených úrokov za úver vo výške 780,13 Eur, ako aj 6,59 % úroku od 5.4.2014 do zaplataenia, nakoľko žalovaná 1/ prestala, ako dlžníčka splácať úver, žalobca platne odstúpil od úverovej zmluvy a táto tak zanikla. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu neobsahujúcu neprijateľné podmienky, ktoré by v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsoboali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a ktoré by bolo možné považovať za neplatné. Taktiež posúdil otázku premlčania nároku žalobcu a mal za to, že tento nie je premlčaný. Vo veci preto rozhodol tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel a zároveň priznal žalobcovi aj náhradu trov konania.

Na odvolanie žalovaných 2/, 3/, Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 17.02.2016, č. k. 41Cob/309/2015-88, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd, uviedol, že žalovaní 2/ a 3/ podpísali ručiteľské vyhlásenie, stali sa ručiteľmi za zaplataenie záväzku dlžníka, t. j. žalovanej 1/. V danom prípade, pred súdom prvého stupňa žalovaní 2/ a 3/ uznali uplatnený nárok žalobcu. Uznanie nároku žalovanými 2/ a 3/ je podchytené v zápisnici z pojednávania zo dňa 29.06.2015. Dôvody, ktoré uviedli v odvolaní neuplatnili vo svojej obrane pred súdom prvej inštancie, a preto súd na túto obranu žalovaných 2/ a 3/ s poukazom na ustanovenia § 205a ods. 1 O. s. p. nemohol prihliadať. Odvolací súd pre úplnosť k námietke žalovaných 2/ a 3/ o aplikácii Občianskeho zákonníka uviedol, že v danom prípade nebolo možné aplikovať na danú vec Občiansky zákonník, pretože uplatnený nárok vznikol pred 01.04.2015, teda pred účinnosťou ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného dôvodu odvolací súd neakceptoval obranu žalovaných 2/ a 3/ a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podali žalovaní 2/ a 3/ dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnili ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v spojení s ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Postupom súdov v konaní došlo k porušeniu práv podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a rovnako práv podľa článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach, pretože súdy sa nezaoberali spotrebiteľskou rovinou sporu a opomenuli rozsiahlu právnu úpravu oblasti nielen slovenských, ale aj európskych noriem.

Dovolatelia poukázali na skutočnosť, že v predmetnom spore nie je žiadna pochybnosť o tom, že predmetná zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, uzatvorenou v podobe štandardnej formulárovej zmluvy, pre ktorú je typické, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač. Spotrebiteľ buď teda prijme zmluvu, ktorú dodávateľ vopred pripravil a pred formuloval zvyčajne vo svoj prospech, alebo zmluvný vzťah nevznikne. V takomto prípade je spotrebiteľ slabšou zmluvnou stranou, a to z hľadiska informovanosti i vyjednávacej pozície. Poukázali tiež na systém ochrany spotrebiteľov zavedený smernicou 93/13, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka, ktorý vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu z hľadiska vyjednávacej sily, z hľadiska úrovne informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi podmienkam vopred vytvorených predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje mimo iného tým, že text spotrebiteľskej zmluvy obzvlášť ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne

čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikáciu obchodných podmienok. Náležitosti zmluvy o úvere upravuje ustanovenie § 9 ods. 1 a 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, teda ku dňu 12.07.2011. V predmetnej zmluve podľa dovolateľov absentujú podstatné náležitosti uvedené v ust. § 9 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ až k/, r/, y/ a ust. § 10 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Poukázali na rozhodnutie Krajského súdu Trnava sp. zn. 9Co/401/12 zo dňa 06.08.2013 a rozhodnutie Okresného súdu Prešov, sp. zn. 17C/26/2014 zo dňa 29.06.2015. Podľa dovolateľov uzavretá úverová zmluva má vady, ktoré spôsobujú, že poskytnutý úver je bez úrokov a bez poplatkov. Zmluva okrem iných nedostatkov neobsahuje údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa. Poukázali na ust. § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka s tým, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

6. V neprospech spotrebiteľa nie je možné dohodnúť zmluvnú pokutu a ani úroky z omeškania v sadzbe vyššej, ako stanovoval Občiansky zákonník. V prípade, že bol dohodnutý vyšší ako zákonný úrok, táto dohoda je v rozpore so zákonom i s dobrými mravmi a je podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. Podľa čl. VII. bod 8 úverovej zmluvy, odo dňa nasledujúceho po účinnosti odstúpenia od zmluvy⁷ žalobca úročí celý ostatok dlhu úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne, čo je prekročenie zákonom stanovenej maximálnej výšky úrokovej sadzby. Toto ustanovenie zmluvy žalovaní 2/ a 3/ pokladajú za neprijateľné, spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a preto je neplatné. Súd podľa nich nepostupoval správne, pretože žalovaných mal zaviazat' len na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutou sumou 10.800,00 Eur a celkovo zaplatenou sumou a z tejto sumy priznať žalobcovi len zákonný úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne odo dňa 05.04.2014 do zaplatenia a vo zvyšku nárok žalobcu uplatňovaný nad tento rozsah ako nedôvodný zamietnuť, pretože

úver je bezúročný a bez poplatkov.

7. Žalovaní 2/ a 3/ ďalej tvrdia, že im nebol doručený žalobný návrh, teda nemali vedomosť o výške pohľadávky, ktorú si žalobca pred súdom uplatnil, na základe čoho bola uplatnená, nemali vedomosť o uplatnených úrokoch. Na pojednávaní dňa 29.06.2015 uznali ručiteľský záväzok, neuznali dlh čo do dôvodov a výšky, teda nejde o uznanie dlhu/ ale len o uznanie ručiteľského záväzku. Žalovaní 2/ a 3/ zaslali súdu i písomné stanovisko z 05.06.2015, kde namietali výšku dlhu, premlčanie, žiadali o splátky. Rovnako namietajú i nedostatočné odôvodnenie rozsudku poukazujúc na judikáтуру ESLP (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998) a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 119/03-30. Ďalej namietajú aj dvojité úročenie - úrok vo výške 6,59 % ročne zo sumy 10.714,89 Eur od 05.04.2014 až do zaplatenia a úrok vo výške 5,00 % ročne zo sumy 11.495,02 EUR od 05.04.2014 do zaplatenia. Podľa dovolateľov záväzok platiť úroky ako odplatu (cenu) za poskytnutie peňažných prostriedkov, je podstatnou časťou zmluvy o úvere (§ 497 Obchodného zákonníka). Občiansky zákonník, zákon o spotrebiteľských úveroch, Obchodný zákonník, ani iné právne predpisy výslovne nestanovili maximálnu výšku úrokov zo spotrebiteľského úveru. Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nakoľko i tu platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimerane vysoké úroky dojednané pri zmluve o spotrebiteľskom úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/98). Po vyhlásení celého úveru za splatný sa istina zmluvne neúročí a oprávnenému prislúcha len úrok z omeškania. Uvedené vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorá je odplatom za používanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dlžníkovi do doby splatnosti. Po vyhlásení splatnosti nie je oprávnený požadovať aj zmluvne dohodnuté úroky, ale iba úroky z omeškania, ktorý bol k 05.04.2014 vo výške 5,25 % ročne. S názorom Najvyššieho súdu SR treba podľa dovolateľov súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v

podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobilo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi.

Dovolatelia preto navrhli, aby dovolací súd napadnutý rozsudok, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si dovolatelia uplatnili trovy dovolacieho konania.

Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že v danom prípade nie sú dané dôvody na dovolanie a žiadal, aby dovolací súd dovolanie žalovaných 2/ a 3/ zamietol. Zdôraznil, že zmluva o úvere je v súlade s § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka absolútnym obchodom, na ktorý sa bez ohľadu na povahu účastníkov úverového vzťahu aplikujú ustanovenia Obchodného zákonníka. Žalobca nevidel dôvod, prečo by sa mak prednostne aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka na právnu úpravu odstúpenia od zmluvy, keď Obchodný zákonník ako *lex specialis* túto právnu úpravu obsahuje. Takýmto postupom by dochádzalo k porušeniu ustanovenia § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka. Vzhľadom na uvedené žalobca má za to, že postupoval správne, keď v súlade s § 506 v spojení s § 344 a nasl. Obchodného zákonníka odstúpil od zmluvy a požaduje vrátenie dlžnej sumy spolu s úrokmi. Nesúhlasí s tvrdeniami žalovaných 2/ a 3/ o chýbajúcich náležitostiach v zmluve v zmysle zák. č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Poukázal na skutočnosť, že údaj o konečnej splatnosti úveru sa nachádza v čl. I. zmluvy o úvere - konečná splatnosť medziúveru do 31.10.2035 a amortizačná tabuľka tvorila prílohu č. 1 zmluvy o úvere a RPMN bola vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a predpoklady použité na výpočet sú uvedené v prílohe č. 2 zmluvy o úvere /čl. I. zmluvy o úvere/. Žalovaní boli oboznámení s týmito údajmi. Tvrdenie dovolateľov, o absencii potrebných náležitostí a následné tvrdenie o tom, že poskytnutý úver má byť v súlade s § 11 ods. 1 bezúročný a bez poplatkov je bezpredmetné, nakoľko tieto náležitosti zmluva o úvere obsahuje. Žalobca nesúhlasí s tvrdeniami dovolateľov k čl. VII. bod 8 zmluvy o úvere, ktorým došlo k prekročeniu zákonom stanovenej maximálnej výšky úrokovej sadzby. Podľa žalobcu ide o záväzkový vzťah, ktorý vznikol 12.07.2011. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády“) v znení zákona č. 20/2013 Z. z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Podľa § 10c nariadenia vlády v znení zákona č. 20/2013 ak záväzkový vzťah vznikol pred 01.02.2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31.01.2013 aj za dobu omeškania po 31.01.2013. Vzhľadom na uvedené žalobca by si mohol uplatniť úrok z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyšší ako je základná úroková sadzba ECB, avšak sa zmluvne dohodol na 5 % p. a. úroku z omeškania. K námietkam dovolateľov k zmluvne dohodnutým úrokom žalobca konštatoval, že v zmysle § 502 Obchodného zákonníka je dlžník od doby poskytnutia peňažných prostriedkov povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Dlžník je teda povinný s vrátením poskytnutého úveru zaplatiť aj dojednané úroky a to do dňa úplného vrátenia poskytnutých prostriedkov. Analogicky túto povinnosť možno vyložiť z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého ak dlžník vráti peňažné prostriedky skôr, než bolo dohodnuté, je povinný platiť úroky len do momentu vrátenia peňažných prostriedkov. Podľa názoru žalobcu je teda nepochybné, že povinnosť dlžníka platiť dohodnutý úrok za úver zaniká až úplným vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov. V prípade, ak by porušením povinnosti dlžníka, v dôsledku ktorého žalobca odstúpil od zmluvy, zanikol veriteľov nárok na zaplatenie úrokov za úver, dlžník by prakticky porušením povinnosti získal pre neho výhodnejšie postavenie, nakoľko by sa „zbavil“ povinnosti plniť zmluvne dohodnuté plnenie. Žalobca nevidel dôvod, pre ktorý by nemal mať nárok požadovať rovnako aj úrok za úver, nakoľko mu peňažné prostriedky stále vrátené neboli. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, navrhol dovolanie žalovaných 2/ a 3/ zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podali včas žalovaní 2/ a 3/ zastúpení v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolaniam je potrebné vyhovieť.

Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 01.07.2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 31.12.2015 (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ust. § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a prípustnosť

dovolania posudzoval v zmysle ust. § 236, ust § 237 ods. 1 a ust. § 238 O. s. p.

Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (ust. § 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [ust. § 238 O. s. p. (pokiaľ ide o rozsudok) a ust. § 239 O. s. p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (ust. § 237 ods. 1 O. s. p.). Dovoláním z dôvodov uvedených v ust. § 237 ods. 1 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j. ak sa stali skutočnosťami, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu. K tomu či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 ods. 1 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (ust. § 242 O. s. p.).

V prejednávanej veci dovolací súd rozhodol rozsudkom. Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený podľa ods. 1, resp. v ktorom sa dovolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci podľa odseku 2 a tiež v prípade, ak dovolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa ust. § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (odsek 3).

Dovolací súd v zmysle ust. § 451 ods. 3 C. s. p. uvádza, že dovolaním napadnutý rozsudok nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí podľa ust. § 238 O. s. p., prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolatelia vady konania v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. v dovolaní nenamietali a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku, preto ani z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

16. S prihliadnutím na obsah dovolaní a v nich vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť dovolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľom bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom (ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým strane odníma tie procesné práva, ktoré jej zákon priznáva.

O vadu, ktorá je z hľadiska ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane procesné práva, ktoré jej zákon priznáva.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len vtom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

20. Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

21. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v

odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko zo dňa 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko zo dňa 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko zo dňa 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko zo dňa 19. februára 1998). Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Výslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

22. Tak odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musia mať náležitosti uvedené v ust. § 157 ods. 3 O. s. p. (ust. § 211 O. s. p.). Musia obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musia vyporiadať so všednými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku. Odôvodnenie musí byť súčasne i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, t. j. musí byť preskúmateľné. Zákom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku (ust. § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 211 O. s. p.) je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Tieto požiadavky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa.

23. Dovolatelia ako dôvod odňatia možnosti konať pred súdom uviedli

nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a jeho právne závery považovali za nesprávne. V konaní pred odvolacím súdom spochybňovali okrem iného povinnosť zaplatiť úroky stanovené podľa Obchodného zákonníka napriek tomu, že ide o spotrebiteľskú zmluvu

a poukázali na skutočnosť, že súd prvej inštancie sa dostatočne nevysporiadal s otázkou neprijateľných podmienok v uzavretej zmluve o medzi-úvere a stavebnom spotrebiteľskom úvere, ako aj premlčaním nároku.

24. Právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva. Súdom prvej inštancie, aj odvolací súd nárok žalobcu posúdili podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Odvolací súd k obrane žalovaných 2/ a 3/ uplatnenej v odvolaní, že vec mala byť posúdená podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, neprihliadol s poukazom na ustanovenie § 205a ods. 1 O. s. p. a žalovaní 2/ a 3/ takúto obranu neuplatnili pred súdom prvej inštancie.

25. Podľa do volacieho súdu žalovaní 2/ a 3/ v odvolaní namietali nesprávne právne posúdenie veci. Keďže odvolací súd so zreteľom na nesprávny procesný postup /aplikáciou ustanovenia § 205a ods. 1 O. s. p./ ponechal nepovšimnutými vyššie uvedené právne otázky, je napadnuté rozhodnutie arbitrárne, nakoľko odvolací súd v jeho odôvodnení nereaguje na zásadnú otázku súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalovanými 2/ a 3/. Uvedeným postupom obmedzil tak odvolací súd žalovaných 2/ a 3/ v ich práve na spravodlivé konanie, pri podaní opravného prostriedku vo vzťahu k zákonom vymedzeným odvolacím dôvodom, v dôsledku čoho im odňal možnosť konať pred súdom.

26. Zistená procesná vada konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky, preto dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, § 450 C. s. p.).

28. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

29. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.